

Lai ierobežotu lētu importu, jauns likumprojekts paredz nodokļu atvieglojumus ASV lapu koksnes ražotājiem

Avoti: ASV un Austrālijas Kokrūpniecības nozaru informācijas vietnes

Likumprojekts „*Solid American Hardwood Tax Credit Act*” (Likums par nodokļu atvieglojumiem Amerikas lapu kokiem), kas jūnija sākumā tika iesniegts Pārstāvju palātai un Senātam, ir guvis abu partiju – republikāņu un demokrātu – atbalstu un ir jaunākais Kongresa solis, lai palielinātu pieprasījumu pēc ASV ražotiem kokmateriāliem.

Likumprojektu „*Hardwood Tax Credit*” atbalstīja Glens Tomsons, Lauksaimniecības apakškomitejas priekšsēdētājs un republikāņu pārstāvis no Pensilvānijas, kas ir nozīmīgākais ASV lapu koku mēbeļu ražošanas reģions. Tajā dzīvo vairāk nekā 80 000 *amišu, kas nodarbojas ar mēbeļu izgatavošanu.

ASV mājokļu īpašnieki varētu saņemt nodokļu atlaides par grīdas segumu, paneļu, galdniecības izstrādājumu, skapju, logu vai jumta logu iegādi, kas izgatavoti no ASV lapu koksnes (nevis lētiem mākslīgiem aizvietotājiem), saskaņā ar jauno likumprojektu, kas iesniegts Pārstāvju palātai un Senātam. Iedvesmojoties no ASV prezidenta Trampa rīkojuma „atbrīvot mežus kokmateriālu ražošanai”, senatore Sindija Haida-Smit uzsvēra, ka *Solid American Hardwood Tax Credit Act (S.1964)* ļaus nodokļu maksātājiem iekļaut ASV ražotus lapu koksnes izstrādājumus kā atbilstošus mājas energoefektivitātes uzlabojumus saskaņā ar *Energy Efficient Home Improvement Credit*.

„Misisipi zāģētavas un lauku kopienas, kas ir atkarīgas no mežizstrādes, smagi cietušas no tām pašām ekonomiskajām grūtībām, ar kurām saskaras nozare,” norādīja S.Haida-Smita. „Šis likumprojekts ir izstrādāts, lai atbalstītu vietējo lapu koku pārstrādes nozari un tajā radītās darbavietas, vienlaikus padarot ASV ražotus lapu koku izstrādājumus pieejamākus mājsaimniecībām.”

“Mūsu mērķis ar šo likumdošanu ir saglabāt darbavietas laukos un kokzāģētavu darbību, kas ir ļoti svarīga vietējai ekonomikai un

valsts drošības piegāžu ķēdēm, vienlaikus veicinot videi draudzīgu koksnes produktu izmantošanu, nevis lētus, Ķīnā ražotus sintētiskos aizvietotājus”, uzsvēra senatore Sindija Haida-Smita.

Likuma mērķis ir veicināt nekoksnes izstrādājumu un lapu koksnes materiālu aizvietotāju ierobežošanu ASV tirgū.

Importa materiāli – vietējās koksnes ražošanas izaugsmes konkurenti

Saskaņā ar S.Haidas-Smitas teikto, ASV iekšzemes lapu koksnes zāģmateriālu tirgus ir samazinājies no 6,5 miljardiem dēļu pēdu (1000 d.p. ir 2,34 kubikmetri) 1990. gadu beigās līdz 2 miljardiem pēdu šobrīd. Tas noticis pateicoties “ārvalstīs (pārsvarā Ķīnā) ražotajiem un ASV tirgū realizētajiem kokmateriālu aizvietotājiem, kas var saturēt kaitīgas ķīmiskas vielas un radīt lielāku oglekļa pēdas nospiedumu nekā ilgtspējīgi iegūta ASV lapu koksne”.

Saskaņā ar likumprojektu, kuram ir abu partiju atbalsts no tām pavalstīm, kurās atrodas lielākie ASV lapu koksnes kokmateriālu ražotāji, *lekšējo ieņēmumu kodekss* tiktu grozīts, lai amerikāņu lapu koksnes produkti atbilstu *lekšējo ieņēmumu kodeksa* 25.c sadaļā noteiktajiem energoefektivitātes nodokļu atvieglojumiem mājokļu remontam. Vienlaikus tiks kompensētas likumprojekta ieviešanas izmaksas, atceļot dārgo papildu nodokļu atvieglojumu, kas izveidots Inflācijas samazināšanas likumā (*IRA*).

ASV pieaudzis pieprasījums pēc vietējās lapu koksnes kokmateriāliem

Pieprasījuma palielināšanās ASV pēc vietējās lapu koksnes kokmateriāliem ir saistīta ar to, ka lapu koksnes ražošanas apjomi (ieskaitot papīrmalku un citus mežsaimniecības produktus) 2023. gadā samazinājās līdz 5 543 898 700 dēļu pēdu (d.p.) apjomam. Tas ir zemākais rādītājs kopš 1960. gada un sastāda mazāk nekā pusi no 1999. gada maksimālā rādītāja (12 619 000 000 d.p.). Vietējais ASV tirgus pieprasījums tika apmierināts mazāk nekā 56 % no kopējā. Tas ir ļoti tālu no rādītāja 1990. gadu beigās, kad ASV tirgus patērēja 86 % no visa lapu koksnes ražošanas apjoma.

Kā pasaules lielākais lapu koksnes eksportētājs, Amerikas Savienotās Valstis ir kompensējušas vietējā pieprasījuma samazināšanos pēc lapu koksnes kokmateriāliem, strauji paplašinot apaļkoksnes un zāģmateriālu tirdzniecību globālajos

tirgos, ne tikai Ķīnā, bet arī Indijā, Tuvajos un Vidējos Austrumos, Dienvidaustrumāzijā un Eiropā.

* **Amiši** ir anabaptistu kristiešu baznīcas draudžu grupa, kam ir Šveices un Elzasas izcelsme. Tā kā amiši saglabā zināmu atšķirtību no apkārtējām iedzīvotāju grupām un tiem ir kopīga ticība, daži zinātnieki viņus ir raksturojuši kā etnoreliģisku grupu, kas apvieno etniskās piederības un kristīgās konfesijas iezīmes. Daļa amišu runā Pensilvānijas holandiešu valodā, savukārt t.s. "piekrastes amiši", kas izmanto modernās tehnoloģijas (tostarp automašīnas) un runā angļu valodā. 2024. gada amišu skaits jau pārsniedza 400 000 robežu, viņu skaits strauji pieaug. Amišu baznīcu grupas cenšas saglabāt zināmu distanci no pārējās sabiedrības. Cilvēkus, kas nepieder pie amišiem, viņi parasti dēvē par "angļiem" un ārējās ietekmes bieži raksturo kā "pasaulīgas".